

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., 1/2 an
3 fl., an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., 1/2 an
9 frcs., an
4 frcs. 50 cm.

Focea apare în fiecare
Sâmbătă.

Unirea

Focea bisericescă-politică.

Inserțiuni

Un sir garmond:
odată 7 cr., a doua oară
6 cr., a treia oară 5 cr.,
și de fiecare publica-
țiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce focea
să se adreseze la «Re-
dactiunea și Admini-
strațiunea Unirii»
în

Blaș.

Anul VI.

Blaș 2 Maiu 1896.

Numărul 18.

Album milenar.

„Albumul milenar“ e complet. Mitropolitul Miron spune în circulara sa, că a edat-o în urma înțelegerii avute cu cei alaltți episcopi. Va să zică circulara aceea trebuie să fie privită și ca o enunțiațiune a episcopilor sufragani de la Arad și Caransebeș.

„Tribuna“ pôte fi deci veselă. Din „album“ nu lipsesce nimic, e complet.

Și totuși „Tribuna“ nu e veselă. Din contră ea ne spune, că și-a perdut toate iluziile, că de acum de la arhieriei nimic nu pôte să o surprindă. Pe mitropolitul nostru îl face chiar „Brut“, care infige pumnalul în trupul lui Cesar.

Și ce s'a întâmplat?

Noi rugăm publicul cetitor, să mai lea o dată în mână circularile arhierieilor. Din toate circularile acele reies următoarele fapte:

1. Arhieriei au dat circularile poruncă, ținând cont de poziția lor și de interesele bisericilor și școlilor.

2. În nici o circulară nu se impun lucruri, cari ar puté jigni sentimentul național românesc. E vorbă numai de servit dumnezeesc și de serbări școlare, cum se aranjază și cu alte ocaziuni festive.

3. Mitropolitul Mihályi lasă în buna chibzuință a respectivelor direcțiuni școlare felul, după care sint a se aranja serbările.

4. Mitropolitul Miron spune apriat,

că poporul românesc n'are cuvinte de a se bucura, și drept aceea demandă clerului, ca să se restrângă la o slujbă dumnezească, în care să se róge pentru binele poporului românesc și al patriei comune, ca să încete ori ce vrajbă și neînțelegere.

Cine nu vede, că pentru fapta acésta a lor arhieriei numai laudă și recunoscintă merită?

Noi întru adevăr nu vedem, ce puteau face arhieriei alta, de cât ceea ce au făcut. Ei s'au restrîns la ceea ce era neincujurabil. Mai mult cu nimic n'au făcut.

Și ce face „Tribuna“? — Îi bagă pe toți în „Album milenar“, rubrica deschisă pentru înregistrarea tuturor rușinilor unguresci.

Întrebăm: Crede „Tribuna“, că prin procedura sa a făcut servit națiunii? Crede „Tribuna“, că prin defaimarea arhierieilor va grăbi isbinda cauzei noastre naționale?

Noi procedura de-a ponegri pe arhieriei și de a-i presenta ca pe nisce slugi vindute contrariilor nostri trebuie să o declarăm de-a dreptul de criminală.

Înzădar se va încerca ori ce comitet și ori ce partid național a înlocui biserica. Fără de biserica noastră națională poporul va fi perdut, și nu „Tribuna“ va fi, care îl va opri pe calea peririi. Inse ore denunțarea continuă a arhierieilor nu duce la slăbirea legăturilor, ce există între credincioși și biserică? Ore poporul mai avé-va acea

alipire de biserică, dacă pururea va ceti, că arhieriei se grijesc mai mult de ale lor de cât de interesele bisericii, că sint vinduți contrariilor nostri seculari și altele?

Etă de ce trebuia să-și dea samă „Tribuna“, când a deschis rubrica „Album milenar“ și când i-a bagat acolo pe arhieriei. Nu era iertat, să o facă nici în cazul acela, dacă arhieriei ar fi greșit, cu atât mai puțin era iertat, să o facă acum, când procedura arhierieilor întru nimic nu pôte fi excepționată.

Dar firesce la asta trebuie judecată calmă, vedere limpede și tact. „Tribuna“ inse aceste nu le pôte avé, pentru că cuprinsă, cum e, în luptă zilnică cu contrarii nostri și adăpându-se numai din foile contrariilor, cari toate se întrec în șovinism, s'a inficiat și ea, și i-s'au impainginit ochii.

Datorința poporului nostru inse este, ca să ierte „Tribunei“, care cu bune intențiuni face, ceea ce face, dar să nu se iea după vorbele ei, ci să țină firm la biserică și la arhieriei, cari numai în interesul bisericii fac, ce fac, și atâta măcar merită, să li-se recunoscă și lor, că cu bună intențiune lucră.

Să lăsăm dar copilăriile cu „Album milenar“ și cu alte inscripții piramidale.

Să-și dea fiesce care samă de situația poporului nostru și să nu cadă în greșela contrariilor. Ei își pot permite luxul șovinismului, pentru că acum

Feuilleton.

Un nou fel de lampe.

Mai anii trecuți umblând prin Austria am vădut frumoșa lumină a lampelor sistemul Auer, pe atunci noutăți, azi cunoscută până și în orașele deloșei noastre Transilvanii.

Lumina cea nouă mă farmecase pe deplin, și un dor nespus mă cuprinsese, să ajung, să am lumină de gaz sistemul Auer. „Să am!“ ușor de zis și ușor și de dorit, dar cum era, să am, când nu am, și nici speranță nu-i, să am vre o dată gaz de luminat? Un cuibuleț de abia de 2000 de locuitori, fără venite, sêrac, lipit pământului, cum și cu ce să-și facă fabrică de gaz? Ori dora îmi voiă face eu cu mijlocele, ce nu le am?

„Cu o dorință mai mult,“ mi-am zis și am îngropat-o în pept lângă cele alalte multe, să aștepte timpuri mai bune, pôte chiar, — dar acésta nu l-am spus-o, — să rămână îngropată pentru tot de una.

Nu fără regret, nu fără durere îmi îngrop dorințele și nu fără durere și nu fără regret mi-am îngropat-o și pe acésta. Azi

ași regreta, de mi-s'ar fi împlinit dorința, azi așa socoti de perdere, să fiu putut face, să fiu făcut fabrică de gaz și să am lampe sistemul Auer. Sciți, de ce? Am vădut lampe sistemul Auer cu spirt și am cetit, că în America s'a inventat un fel nou de lampe, mai practice și, pe cum se pare, mai ieftine de cât lampele sistemul Auer, lampe cu acetilen.

Când am audit de lampe sistemul Auer cu spirt, și până a nu ceti despre lampile cu acetilen, voiam cu tot prețul, să mi-o procur, ca să-mi scap chilia de miros de petroleu și să mi-o împodobesc cu un odor de lumină, la carea de-a dragul să te uști. Lumina îi este o adevărată desfătare pentru ochi. la funingine și fum nu ești espus, cum ești cu lampile de petroleu, dar prețul, cel puțin până acuma, e prea pipêrat, 9 până în 10 fl. de lampă cât de simplă, și rețeaua de cenușe de zirconiă e gingașă din samă a fară.

Hornul de sticlă, nefăcându-se funingine, nu se murdăresce și nu trebuie curățit în fie care zi, dar din când în când tot mai trebuie curățit de pulvere, și fie care curățire îți pôte costa 1 fl. 50 cr., de nu și mai bine. Rețeaua de cenușe se sfarmă la atingere ori cât de neînsemnată, ér să nu o

atingi, când leai sticla și ér o pui la loc e foarte greu și recere multă deprindere și încă și mai multă grije.

Mai aveam temere și de mirosul de spirt, căci ori cât de bine ar fi închisă lampa, tot nu se pôte, să fie așa de închisă, ca pe la festilă să nu se fuisseze vaporii în aer.

Pe când mai înainte mă rețineau numai împrejurările amintite, azi mă reține mai mult și de cât aceste vestea lampelor cu acetilen venită de preste vastul ocean. Ori cât de departe, azi nici chiar America nu e așa de departe, ca nu în câți va ani, nu în câte va luni, ci în puținele zile să nu-ți soșescă nu numai vestea unui lucru, ci chiar și tasu-și lucrul. Și apoi să-mi dau banii pe lampe sistemul Auer, când lampile cu acetilen sint gata de plecare ori pôte sint pe cale, pôte chiar sosite în Europa, ar fi adevărată risipă de bani.

Nu sciți, să fie sosit până acuma, dar de aci încă nu urmeză, să nu fie sosit. Ce e drept, oceanul e lat și mare, îți vine, să-ți zici nemărginit, călătoria pe mare e primejdioșă și greoie; cu toate aceste lucrurile noușosesc în Europa în scurtă vreme, dar în lungă, foarte lungă până la noi. Pôte să se fie oprit în țerile apusane, să se odihnescă

le e timpul, până ce a puterea în mână. Noi înse, cari nu avem nimic, trebuie să ne ferim de șovinism și să lucrăm numai după glasul minții, ca să nu cădem în aventuri, ci să ne cârmuim naea spre portul sigur al izbîndei.

Să ne silim pururea a câștiga poziții nouă, și din ce avem, să nu riscăm cu nici un preț.

Religiositatea în școlile medii tot decade. — La H.-M.-Vásárhely un tiner gimnast a scos cuțitul asupra profesorului, la Szolnok gimnasiștii și-au bătut joc de s. Cuminecătura, aia fac alte lucruri, cari trădă o decadință morală. Faptul se explică ușor din secularizarea școlilor. Din școlile medii, cari nu stau sub supravegherea și inspecțiunea auctorităților bisericesti, pe încetul dispare religiositatea, și apoi exemplul cel rău prin strămutarea tinerilor de la un gimnasiu la altul se străplântă de tot ușor.

Este adevărat, că și la școlile medii ale statului sînt aplicați profesori de religie, dară profesorul de religie, ori cât de zelos ar fi, tot nu poate împedea răul, dacă nu e ajutat și de propunătorii celorlalte obiecte de învățămînt, cu atât mai virtos nu, că în gimnasiu sînt tineri și de alte confesiuni, cari pe dînsul nu-l ascultă. Cum ajută cei alții profesori pe profesorul de religie la cultivarea religiosității în tinerimea de la școlile medii ale statului, ne dovedesce purtarea profesorului aconfesional Posch de la Szolnok. Poate, că Posch va mai avea mulți soți de principii, cari nu au curajul, să pășescă pe față ca dînsul.

Lucrul a mers așa departe, că în ședința din 13 April a comitetului central al reuniunii profesorilor de la școlile medii Dr. Szigetvári a propus, ca la congresul didactic, ce se va ține din incidentul mileniului, să se tracteze despre ștergerea religiunii dintre studiile obligătoare de la școlile medii. Este drept, că propunerea nu a fost primită formal din partea comitetului, ci majoritatea membrilor a urgit numai reformarea instrucțiunii religioase în școlile medii; cu toate acestea chiar Szigetvári a fost designat, să

raporteze la congresul didactic despre învățămîntul religiunii. Cine nu vede aci o aprobare indirectă a propunerii lui Szigetvári?

Mai mulți profesori catolici de la școlile medii, indignați de procedura comitetului central, și-au insinuat repășirea din reuniune. Comitetul central vădînd justa indignare nu numai a profesorilor cu sentimente creștine, ci și a presei, a voit, să pună capet nemulțămirilor prin aceea, că cestiunea instrucțiunii religioase în școlile medii a șters-o din programul congresului didactic.

Cestiunea prin ștergerea ei din programul congresului didactic milenar nu e rezolvată. Rămîne faptul, că pe la școlile medii sînt profesori, cari nesocotesc educațiunea religioasă a tinerimii, și prin urmare o cresc în indiferentism religios, dacă nu în necredință formală. Unde este indiferentism religios, nu poate fi vorbă de moralitate. Tinerii, cari ajung pe mîna la atari profesori, de mic se înstrăineză de Dumnezeu și de s. biserică, și de cum va nu ajung mai tîrziu în o atmosferă mai sănătoasă, vor deveni creștini răi și cetățeni slabi.

Să grijescă deci părinții, cui concred educarea fiilor săi.

O voce sîrbescă despre partidul popular. — Ziarul „Zastava“ publică la loc de frunte un articol, în care vorbind despre partidul popular între altele zice următoarele:

Programul partidului popular încă pe de departe nu mulțămesc aspirațiunile nemaghiarilor, oferă fise la tot cazul destule punte de legătură pentru un viitor pact puternic. De prezent nu poate fi vorbă despre un astfel de pact, ci numai după ce partidul va deveni factor palamentar, și după ce se vor manifesta primele fructe ale activității lui parlamentare.

Conducătorii social-creștinilor la Monarchul. — Lupta legală și constituțională a antiliberalilor din Viena până acum este încoronată de succes. Ministrul Badeni vădînd, că social-creștinismul este o putere, de care ori care guvern trebuie să țină cont, nu a cutezat a mai propune Monarchului, să

denege și a treia oră confirmarea lui Lueger de primar al Vienei. Din cauza, că chiar acum decurg pertractările pentru renouarea pactului economic cu Maghiarii, înaintea cărora Lueger e persoană odioasă, Badeni cercat, să înduplece pe Lueger, ca să nu primescă alegerea. După ce încercarea nu i-a succedat, a mijlocit, ca Lueger să fie chemat în audiență la împăratul, ca ast fel la su-și capul statului să influințeze prin auctoritatea sa asupra dinasticului șef al social-creștinilor.

Luși Dr. Lueger a și fost primit în audiență. Majestatea Sa a declarat, că dînsul recunoște a fi întrunite toate condițiunile de lipsă pentru oficiul de primar al Vienei, și în timpuri mai liniștite nimic nu ar sta în calea confirmării lui de primar. Între raporturile politice actuale înse Lueger își împlinesc o datorință patriotică, dacă nu primesc alegerea sa de primar. Pentru aceea îl roagă, să renunțe. Lueger a cedat rugării Monarchului și îndată după audiență a și scris comisariului guvernial Dr. Friebiss, că nu primesc alegerea de primar.

Ca zi pentru noua alegere e fixată ziua de 6 Maiu.

Totă presa recunoște în chemarea lui Lueger la Monarchul o învingere strălucită a social-creștinismului, care mai mult nu mai poate fi ignorat. Presa liberală, care e în mîna Jidanilor, află de umilitor pentru guvern, că a intrat cu Lueger în negocieri cu un egal, ba a tras în această afacere chiar și auctoritatea coronei. Clubul parlamentar al stîngei germane unite și-a exprimat părerea de rău asupra neconsecvenței guvernului în această cestiune. Numărul de Martie al ziarului „N. Fr. Presse“ a fost confiscat pentru un articol, în care se critică asupra purcederea contelui Badeni în afacerea Lueger. Social-creștinii tubiléză de bucurie asupra învingerii sale.

La proxima alegere probabil, că va fi ales de primar al Vienei profesorul Schlesinger, érá Lueger de cel dintîiu viceprimar.

Învingerea creștinilor din Viena va influința la delăturarea domniei liberale și în celelalte cetăți și provincie austriace. Li

de ostenelele călătoriei de pe mare, și apoi să-și fie uitat, că și în răsărit mai este Europă.

Acetilenul e gaz ardător, conține în sine cărbune și hidrogen, fără ca să fie solid, cum solid e cărbunele, și éráși fără ca să dea flacără vinetie și abia vădută la lumină, cum se întimplă cu flacără de hidrogen.

Acetilenul se desvîltă din carbocalciu, o combinațiune de cărbune și var, ce se produce sub influința colosalei temperaturi a unui cuptor electric. Cărbunele și varul inferbintate se împreună și forméză carbocalciul diferit și de acesta și de acela.

Carbocalciul venind în atingere cu apa desvîltă acetilen, ce, pe cum am zis, e gaz, și dacă numai poate, dacă vasul nu e cooperit ori închis, iese frunză în buze, și pe aci își este calea. Ér jos pe fundul vasului rămîne lapte de var, cum rămîne, când stingi varul.

Din vasul cu carbocalciu acetilenul e condus într'un alt vas numit gazometru, érá aci e îndreptat spre lampă ori spre lampe, dacă sînt mai multe. Lampele sînt curate ca lampele gazului de luminat: țeve de metal cu cep, și de-asupra țevii pîlărie de porcelan ori apoi de sticlă. Întorci cepul și aprind gazul slobođit, și lumina, ce o capeți, e mai intensivă ca lumina gazului de luminat.

Acetilenul e gaz, dar răcit și comprimat

de ajuns se prefăce în lîcid, cum tot în lîcid se prefăce vaporii de apă, și și celelalte gaze, dacă se răcesc ori dacă se comprimă.

Așa prefăcut în lîcid se păstrează în loc puțin și se transportă cu ușurință, numai că vasul trebuie să albă pîreți groși și să fie și bine închis, altfel își caută loc ori își face loc și iese.

Folosind în locul carbocalciului acetilen condensat sau prefăcut în lîcid, nu vom mai avea lipsă de gazometru și nu vom avea de a curăți vasul de laptele de var, căci lapte de var acuma nu se mai forméză. În schimb înse lampa așa trebuie făcută, ca acetilenul numai încetul pe încetul să se prefăce în gaz și să iese regulat, ca flacără să ardă liniștită.

Puterea luminătoare a acetilenului e mare, cu mult mai mare de cât a gazului de luminat. Un metru cubic de acetilen gazos are putere luminătoare asemenea puterii luminătoare a 12 metri cubici de gaz de luminat ori 5 litre de petrolu.

În acetilen se află 92.3% sau părți de cărbune și 7.7% de hidrogen. Puterea luminătoare și-o are de la cărbunele, ce e reslătit pretutindeni pe o formă érá puterea încălđitoare de la hidrogen. Hidrogenul e gaz ardător, ce aprins iese flacără și arde și inferbintă pîrțicelele de cărbune, în cât acestea luminează.

Acetilenul mai are și partea bună, că

în flacără lui ferbințela nu trece peste 900° pe când la flacără de gaz de luminat temperatura ajunge și până la 1400°, și apoi sciut, cel puțin așa se spune, că ferbințela mare a flacării strică ochilor, și că de la o lumină bună se recere, să aibă intensitate cât de mare și temperatură cât de mică.

Tot la partea bună a acetilenului se numără și însușirea lui, că nu consumă atîtă oxigen, cât gazul de luminat, și că chiar în stare de acuma încă e mai ieftin ca acesta.

Cu una numai nu mă prea pot împăca: cu funinginea, ce se zice, că o răspîndescă și va fi și greă, să mă împac. De atâtea ori mi-s'a întimplat, să nu bag samă până într'un tîrziu, că flacără lampii s'a ridicat și s'a pus, să afume, și că afumă strașnic. Pățit de atâtea ori așa greă mă împac cu gîndul, că nici pe venitor să nu fiu scutit de asemenea pățanii. Ași vré, ca lampa, ce va fi chemată, să iese moștenirea lampii mele de acuma, să fie mai ieftină, mai puternică în lumină de cât lampele sistemul Auer, érá în alte privințe, de nu mai pe sus, cel puțin ca ele.

M'am gîndit mult, cum ar fi, să iese unei lampe până și puțința afumării, dar până acuma nu am putut, să aflu, și am rămas numai cu gînditul. Poate voiți afla cu vremea, poate nici o dată eu de mine, ci pînă alții ori de la alții, dar o dată, ce e cu puțință, —

berali și Jidani nostri de pe acum se tem, că curenții, ce domnesc în Austria, va ocupa tot mai mult teren și în Ungaria.

„Protestul Românilor, Sârbilor și Slovacilor contra serbărilor milenare.” — Sub acest titlu publică cu datul de Budapesta, 1 Mai 1896 comitetul executiv al congresului naționalităților protestul contra serbărilor milenare, care se încep azi cu deschiderea expoziției regnicolare. „Protestul” publicat în „Tribuna” zice, că serbările, proiectate de către puterea de stat în acord cu parlamentul, sînt menite, să arete Europei, că sînt o mie de ani, de când un neam de oameni a cucerit patria noastră, și a subjugat popoarele ei, că acest neam se simte îndreptățit și după 1000 de ani a se considera de singurul și exclusivul reprezentant al ideii de stat ungar și a-i da caracterul unui întreg etnograficesc unitar. Cucerirea țării o declară de neadevăr istoric, căci chiar Academia magiară n'a putut adevăra istoricesc împlinirile enarate de notariul ononim al regelui Bela. Asemenea nici primele începuturi ale vieții ordinate de stat nu dau nici cel-mai mic semn de un caracter național magiar. Națiunile Ungariei și-au conservat în toate vécurile individualitatea lor bine determinată, și Ungaria nici când nu a fost un stat național magiar unitar, ci a fost pururea un stat poliglot, alcătuit din mai multe națiuni egal îndreptățite. Bărbații de stat ai Ungariei au creat în 1868 legea despre egala îndreptățire a naționalităților.

După ce din cauza abuzurilor electorale ale parlamentului s'au închis pentru naționalități, Slovacii, Sârbii și Românii s'au întrunit în capitala țării în 10 Aug. 1895 într'un congres, unde în mod loial și-au formulat programul, care corăspunde relațiilor istorice și etnografice ale patriei noastre și chiar de aceea vine în contradicție cu curenții artificial produs de actualii depozitari ai puterii în țara noastră.

Serbările milenare sînt punctul culminant al curenților artificial. Magiarii prin serbări voesc să arete Europei, că naționalitățile nemagiare sînt multămite și-și ser-

béză subjugarea de 1000 de ani. Considerându-o acesta în față cu adevărul, se constată, că Românii, Sârbii și Slovacii în 1896 există ca națiuni vii, individuale, înzestrate cu toate atributele naționale și avem voința clară și hotărîtă de a exista, cu ajutorul lui Dumnezeu, tot așa și în viitor.

Declară, că aceste trei naționalități nu teau parte la serbări cu caracter exclusiv magiar și protesteză, ca să se insceneză o serbare, în contra căreia se ridică majoritatea preponderantă a locuitorilor din Ungaria.

Revista bisericescă.

Turcia.

Patriarhul catolic Azarian al Armenilor după o scire a lui „Vossische Ztg” a cădut în disgrația sultanului. Raportul foii spune: Azarian raportase Papei despre macelurile de dennăzi din Hauran. La acestea a scris Papa sultanului și l-a rugat, să facă toate, cele ce-i sînt cu putință, pentru ca să se sfârșescă stările îngrozitoare, și să scutescă cel puțin pe catolici, cari dora sînt supuși credincioși ai dinastiei osmane. Din cauza acestei scrisori Papa chemă pe patriarhul și-i făcu imputări prin camerariul său Nouri-pașa. Patriarhul a mărturisit, că el e auctorul raportului făcut Papei, și a declarat, că printr'insul numai și-a împlinit datorința. Sultanul a lăsat, să-i provoce a-și lua dimisia. Azarian a declarat, că el e instituit prin Papa în conțelegere cu comunitatea sa și nu e deci în poziția de a-și părăsi de bună voe scaunul, și s'a depărtat din palat.

Portugalia.

În parlamentul Portugaliei s'a început mișcarea pentru abrogarea legii din 1834, prin care se interzice activitatea ordurilor călugăresci în țară. În virtutea legii din 1834 mănăstirilor pe atunci existente li-s'a oprit a mai primi noiții. Ast fel cele mai multe mănă-

stiri în decursul timpului au rămas fără călugări și respective călugărițe. Acum în totă țara există numai 16 mănăstiri de călugărițe. Cunoșcând activitatea salutară a ordurilor călugăresci, Portugezii urgiteză reinvierea lor.

Revista politică.

Afaceri interne.

Fracțiunea Ugron a partidului independentist a hotărît, ca cu ocaziunea desbaterii apropriaționale să propună punerea guvernului actual sub de acuză. Motivele acuzei sînt abuzurile comise la alegeri, la căile ferate vicinale, afacerea Pulszky și alte păcate, de cari e vinovat guvernul. Fracțiunea Ugron a rugat, să se alăture la această hotărîre și fracțiunea Kossuth-Iust, dară aceștia au dovedit și de astă dată, că fac opoziție guvernului numai pentru ochii lumii, și așa au declarat, că ei de și doresc (?) căderea cabinetului actual, totuși nu pot consimți la punerea lui sub de acuză.

Luni s'a început în dietă desbaterea despre apropriațiune. Primul orator a fost Apponyi, care impută partidului liberal scăderea prestigiului Ungariei față cu statele din Orient, în cât Serbia a cutezat a respinge invitarea la serbările milenare. Ce privește politica internă, finanțele stau rău, sarcinile publice sînt de tot mari; acum mai vine și Austria cu ridicarea cuotel. Dorește armată magiară și politică economică independentă. Ameliorarea situațiunii nu o pôte aștepta de la sistemul actual de guvernare. (Aici sintem de acord. Red.)

În ședința de Marți Ugron în o vorbire fulminantă arată, că sub guvernul actual se manifestă o decădintă generală. Ne cum să apere acest guvern prestigiul țării față cu străinătatea, dar nu-l scie susține nici a casă. Dovadă e politica de naționalități, care merge din fiasco în fiasco. Reflectând la învingerea lui Lueger zice, că cine desvôltă energie, acela impune, să desvôlte și națiunea magiară, și atunci succesul este sigur. Guvernul cheltuesce nebunesce banii țării. Dreptul de întruniri și libertatea cuvîntului se respecteză numai în casuri excepționale. Decădintă morală atât de înfiorătoare este pe toate terenele, cât mai că tremurând așteptăm mórtea națiunii. E în decădintă azi presa, care în mare parte e venală. E în decădintă literatura. Sînt în decădintă toate. „La serbătorea milenară,” zice oratorul, „nu ne prezentăm înaintea străinătății ca o națiune tare, ci ca Dumnezeu-omul lui Munkácsy, cu coronă de spinii pe cap, plin de sânge, cu trăsăturile suferinței pe față; vor arăta spre noi: Ecce homo!”

De și Kossuthiștii n'au consimțit la punerea guvernului sub acuză, Ugron totuși a propus, să nu se incredințeze guvernul cu executarea bugetului votat, ci să se tragă la răspundere.

La atacurile lui Apponyi și Ugron a răspuns Bánffy cu câte va frase, érá majoritatea a votat legea apropriațiunii.

și cred, să fie cu putință, — va trebui, să se afe.

Timp de așteptat mai am, căci lămpile cu acetilen pôte încă nici pe cale nu sînt, și până să ajungă aci la noi, mai e destulă vreme. Și și după ce vor fi sosit, știu bine, că tot nu ești voiă fi cel dintăi, care să-și cumpere, ca să le probeze, dacă aieva sînt așa de practice și bune, dacă aieva în toate, chiar în toate sînt așa, pe cum se spune.

Apoi la început prețul încă va fi mai mărișor, căci și aci ca și la alte lucruri nouă la început ai să plătesci nu numai însă-și scula, ci și farmecul noutății și îndestulirea de a o poședé, înainte de ce o ar poședé și alții.

Eă sînt bun bucuroși de a lăsa, să plătescă alții prețul îndestulirii, și sînt îndestulit, dacă voiă avé scula și mai târziu, dar o voiă avé cu un preț mai ieftin și pôte și mai îndreptată de multe scăderi observate și de-laturate în cursul vremii.

Până atunci am, la ce-mi petrece sêrile, am lămpa mea de petroleu. Bună rea, cum e, am investit bani în ea, ércem m'a costat bani, are să-mi aducă și folos, până când numai se pôte.

Dacă de-asupra flăcării s'ar aplica materii, ce absorb funinginea și fumul, ori dacă chiar în lăuntrul gazului s'ar introduce ceva gaz cu însușire absorbitoare și cu însușirea de a nu lua din puterea flăcării și a nu-i fi

nici într'o privință spre scădere, lămpile de acetilen astfel îndreptate ar fi și cu timpul vor și fi mai practice, mai bune, mai ieftine de cât pôte toate lămpile de până acuma.

Am scris șirele aceste, nu ca să fac reclam american, ci ca să știți, în ce își bat Americanii capul. Am scris nu din vedute, căci lămpile cu acetilen nici eu nu am vedut, ci din cetite și din auzite, ca ce am cetit și auzit, să se cetescă și să se audă mai departe.

E drept, că America e așa departe, și prea se pôte, să nu fie adevărate nici a suta parte din cele ce v'am spus, nici a suta parte să nu fie așa, pe cum le-am auzit și vi-le-am spus. Dacă dintr'un corn de sat și până într'altul din țîntar se face armăsar, ce nu se pôte face din America și până la noi?

Se pôte, — cu neputință nu e, — să fiu cădut și eu jertfă unui reclam american, și fără voe să mai fac și eu reclam, dar totuși nu-mi vine a crede, să fie reclam. Lucrul e așa de simplu, așa ușor de înțeles și așa de cu putință, cât nu-mi vine a crede, să mă înșel.

De altfel urma va alege. De va fi, să fie numai veste și poveste, nu am să mai cred nici unei vești americane, și nici de America nu mai am să cred, că este, ci că e numai o simplă născocire aflată de Columb și mărită de aceea, ce au umblat nebunii pe mare.

Germania.

Cancelariul imperiului și ministrul au declarat împăratului, ce atitudine vor observa în chestiunea legii despre procedura penală militară accentuând, că la cazul, când împăratul nu ar aproba atitudinea lor, toți își vor da dimisia. După ce în afacerea acesta ca și în alte afaceri, cari privesc armata, împăratul a preterat pe factorii constituționali dând ascultare mai mult șefului cancelariei imperiale militare și altor persoane, cari stau afară de viața politică, totă lumea așteptă cu încordare rezolvarea crizei. Cancelariul imperiului se retrage și din cauze sanitare.

Franța.

Desele conflicte ale cabinetului radical Bourgeois cu senatul s'au terminat cu retragerea cabinetului. Ministrul președinte a declarat în ședința din 23 a tr., că după ce senatul a denegat votarea creditului pentru operațiunile militare din Madagascar, ministerul, care subordinează voința sa binelui comun, se retrage, ca ast fel noul cabinet să se pōtă vota creditul. Senatul a și votat în ziua următoare fără discuțiune numitul credit.

Noul cabinet l-a compus Méline din republicanii moderați. Prin acesta s'a pus capet diferințelor dintre camera și senat. Probabil, că camera va fi disolvată în curând, și se vor escrie alegeri nouă.

Turcia.

Colectele, ce s'au făcut în favorul populațiunii lipsite din Asia mică, se vor împărți de către reprezentanții consulilor străini în conțelegere cu auctoritățile locale turcesci. — Patru spre zece notabili Armeni din Aintab, cari de trei luni zac în temnițele din Aleppo au adresat sultanului, marelui vizir și ministrului de justiție o rugare cerând, să hotărăscă asupra sorții lor. După ce fizice și materialmente sînt nimicii, să se îndure sultanul a le pune capet suferințelor, fie prin ucidere, fie prin eliberare. În rugare amintesc, că miș de Curdi și de Turci au năvălit asupra populațiunii din Aintab, au ucis 500 de Armeni și le-au răpit averile. Pe lângă aceea prin felurite intrigl mai voesc a mijloci arestarea alor 80 de fruntași armeni.

Sêrbia.

Guvernul sêrbesc a declarat, că nu-și va trimite ca reprezentant la serbarea milenară a Ungariei nici pe ministrul resident din Viena, nici pe consulul său din Budapesta, nici alt reprezentant. Motivul neparticipării este, că între flamurile de la serbări se va arboră și un stindard sêrbesc ca reminiscență istorică, că domnia Ungariei s'a estins ôre când și asupra Sêrbiei. Refusul Sêrbiei de a participa la festivitățile unguresci a provocat mare indignațiune în Magiari. Ministrul unguresc Bánffy cualifică purtarea Sêrbiei de o lipsă de orientare și de urbanitate. Se anunță, că tôte partidele

politice din Sêrbia aprobă procedura guvernului. Se mai zice, că regele, care pune pond deosebit pe cultivarea raporturilor amicale cu Austro-Ungaria, ar fi nemulțămît cu respingerea invitării unguresci și s'ar ocupa cu planul de a dimite cabinetul Novacovici.

Convocare.

Numărul din 2 Maiu al „Tribunei“ publică următorul convocătoriu:

În Iunie 1894 mi-s'a inmanuat ordinațiunea ministrului de interne nr. 321 referitoare la organizarea partidului nostru cu însărcinarea, ca să o aduc la cunoștința tuturor membrilor conducători ai partidului național român.

Din cauze bine cunoscute publicului românesc n'am putut până acum satisface acestei însărcinări, dar mai virtos din cauză, că pe timpul când mi-s'a comunicat acea ordinațiune, eram puși sub pază polițiană, prin urmare restrinși în libertatea noastră personală de a ne pute întruni, ér cătră finea lunii lui Iuliu 1894 am fost duși în temnițele statului.

Astăzi înse, încetând de o parte acele pedeci, ér de alta parte vedând părerile, ce zilnic se manifestă din tôte părțile locuite de Români, mă vîd îndemnat și tot o dată obligat de a satisface însărcinării mie date prin sus atinsa ordinațiune ministerială și spre acest scop convoc pe membrii conducători ai partidului național român aici în Sibiu la o conferință pe ziua de 15 Maiu st. n. a. c.

Ținerea acestei conferențe se impune prin situația, în care se află partidul nostru în urma ordinațiunii ministeriale, care susține, că adunări și partide pe durata alegerilor se pot organiza pe baza articolului 104 din legea electorală, pe când reuniuni formate pentru o acțiune mai largă, și nu exclusiv pentru alegeri, se pot organiza numai pe baza unor statute aprobate de ministrul de interne.

Ordinațiunea acesta ministerială consideră partidul nostru de o reuniune formată pentru o acțiune mai mare, dar, neavînd statute, îi interzice funcționarea mai departe. Adaugă înse ordinațiunea din chestiune, că liberi sînt conducătorii partidului de a continua cu activitatea reuniunii lor, dacă se vor conforma condițiunilor cuprinse în circularul ministrului de interne nr. 1508/1875, adecă dacă vor face statute și vor exopera aprobarea lor prin ministrul de interne.

Se nasce întrebarea: pe ce base voim, să fie organizat partidul național român?

Dacă el este organizat conform art. 104 din legea electorală, atunci de sine cade necesitatea unei organizări pe base mai largi.

Dacă partidul național este a se considera, în înțelesul ordinațiunii ministeriale, ca o reuniune formată pentru o acțiune mai largă, atunci conducătorii partidului au dreptul de a face statutele prescise de ministrul de interne și a le subșterne spre aprobare.

Prin urmare întrunirea conducătorilor partidului național este necesară și justificată chiar prin ordinațiunea ministerială mai sus citată, care recunoșce conducătorilor dreptul de a se organiza ca partid pentru alegeri sau ca reuniune pentru acțiuni mai mari, care scop nu se pōte ajunge de cât prin ț-

nera unei conferențe a conducătorilor partidului, în care aceștia vor avé a se declara pentru una sau alta organizare de partid, și în cazul când s'ar hotări organizarea unei reuniuni cu o acțiune mai largă, atunci vor trebui să facă statutele prescise prin ordinațiunea ministerială mai sus arătată.

Dr. Ioan Rațiu.

Ben Hur sau zilele lui Mesia

de Lewis Wallace.

În numărul de față începem în partea științifică-literară publicarea romanului „Ben Hur sau zilele lui Mesia“ de Lewis Wallace. Aci oferim cetitorilor nostri câte va da biografice ale lui Lewis Wallace.

Lewis Wallace s'a născut în 10 April 1827 în Brookville în statul Indiana din Statele Unite ale Americii de Nord. La zece ani după aceea tatăl său a ajuns, să fie ales guvernator al acestui stat. Talentatul Lewis Wallace primi o educație îngrijită sub conducerea tatâne-său. Tinerul Wallace se dedică studiului dreptului și deja de tiner a dezvoltat activitate ca avocat în cetatea sa natală. Când între anii 1840 și 1850- izbucni războiul dintre Statele Unite și dintre Mexic, intră în vîrstă de douăzeci de ani în armată și merse pe câmpul de război, unde în curînd ajunse locotenent. Pentru el, care tot de un se ocupa și cu știința și era și un desemnător și pictor isteț, petrecerea mai lungă în Mexic a fost un îndemn de a studia istoria republicii Mexico, și amîndouă, studiul și cunoștința țării câștigată la fața locului, deșteptă într'insul planul romanului „The Fair God of the last of the „Tzins“, o istorisire de pe timpul cuceririi Mexicului. Dar romanul acesta apăru numai la câțiva ani mai apoi. După terminarea războiului se căsători Lewis Wallace cu Susana Elston, o femeie cu spirit și cu caracter firm, cu care trăiesc în căsătorie foarte fericită. Tineră păreche se aședă mai întâi în micul orașel Covington de lângă râul Wabaș din Indiana, ér mai apoi se mută la Crawfordsville. Aci scrisc el orî romanul amintit mai la deal. Când izbucni războiul dintre statele nordice și dintre cele sudice ale Uniunii, el ér intră în serviciu militar și în scurtă vreme avansă până la rangul de general maior. După terminarea războiului rămase în serviciul statului, și luă parte în multe comisiuni importante, ajunse la vadă tot mai mare și fu numit mai pe urmă prin presidentul Hayes guvernor de New-Mexico.

Deja de mulți ani, în mijlocul activității sale de bărbat de stat, lucrasc el la romanul său „Ben Hur“. În timpul liber, care îi concedea noua lui poziție, închiă el scrierea acesta; capitulele cele mai de pe urmă le scrisc în palatul pueblosurilor din Santa Fe care-i servia de locuință. După ce ajuns Garfield president al Satelor Unite, Lewis Wallace fu numit ambasador pe lângă Sublimă Pōrtă din Constantinopol și rămase în oficiu acesta până în anul 1885. Precelîntezele spiritului și caracterului lui i-au câștigat și acolo pretutindenea stîmă și iubire. El se ședea favorul sultanului în măsură mare. Favorul acesta merse asa de departe, că el avea înțrare la palat în orî ce timp și îi dispensat de tôte formalitățile acelea, din cauza cărora diplomații străini au să suferă atîta în Constantinopol. Curînd după întorcerea sa în America primi invitarea sultanului

la Constantinopol cu scopul unei consultări, și rezultatul ei fu, că i-se imbiă un oficiu înalt de stat. Dar Wallace nu primi ofertul acesta, ori cât de strălucite au fost prospectele, cari erau împreunate cu el.

Romanul „Ben Hur“ apăru în 1880. În decurs de șapte ani a dedicat Wallace spre elaborarea lui tot timpul liber, pe care îl concedea oficiile lui, și sigur nu se înșelă aceia, cari ascriu o parte însemnată din elaborarea acestui roman soției lui Wallace. Succesul acestui op a fost mare: până în 1 Iulie 1887 s'au vîndut 185.000 de exemplare de ale textului englez.

Studii istorice și topografice făcute cu multă grijă au premers scrierii lui. Sfîndul istoric cu teatrele evenimentelor formeză ore cum temeiul acestui roman, în care a fără de aceea s'a afirmat în chip foarte admirabil invențiositatea genială a auctorului.

Cât de esacte vor fi fost studiile acelea! Când auctorul pe timpul petrecerii sale în Constantinopol cercetă Palestina și vădu cu ochii ținuturile și localitățile acelea, pe cari le depinge, le află toate corăspundătoare și nu se simți îndemnat a face niciări vre o schimbare. Descrierile naturii, cari le oferesce, sînt admirabile, vii, bogate în colori așa, căt cetitorului i-se pare, că s'a mutat în regiunile acelea. Tot așa de admirabile sînt și depingerile caracterelor. Mai ales diferențele dintre caracterul jidovesc și dintre cel roman abia și-au găsit vre o dată vre un desemnatoriū, care să fie dovedit mai mult simț pîntru a cunoște și a depinge atît diferențele cele brusce cît și cele mai subtile. Se pôte zice, că „Ben Hur“ e una din aparițiile cele mai prețioase ale literaturii americane.

Mulțamită publică.

Domnul deputat dietal *Nicolae Șerban*, fiul parochului din Voila, neputînd suferi forma disproporționată a cimiteriului nostru intern și cunoscînd lipsa bisericii gr. cat. din Făgăraș a binevoit, să căruască din o gradină a sa limitrofă un areal de 215°□, care valorază preste 300 fl., și prin care cimiteriul nostru intern a capătat o formă regulată.

Pentru această donațiune generoasă reprezentanța bisericească gr. cat. din Făgăraș se simte motivată a exprima cea mai sinceră mulțamită și recunoștință domnului deputat dietal și pe calea aceasta a publicității. Dea ceriul, ca să servescă de exemplu și altor iubitori de biserică, școlă și națiune.

Reprezentanța bisericească gr. cat. din Făgăraș în 15 Aprilie 1896.

Mulțamită.

Subscribul neputînd mulțami în special de căruia dintre acei mulți domai cossăngeni, afiul, amici și cunoscuți, cari prin condoliunțele lor și-au adus aminte de mine acum, când în un interval de trei săptămâni am perdat prin mörte pe amîndoi iubii și neuitații mei frați, unul Iustin comerciant în Budapesta, și altul Ioan în Blaș, vin pe calea acesta a le mulțami din adăncul inimii tuturor dorindu-le tot o dată de la Dumnezeu tot binele sufletesc și trupesc.

Blaș 30 April n. 1896.

Dr. Alesandru Grama
canonic mitropolitan.

Noutăți.

Escelența Sa I. P. S. D. Mitropolit cu trenul accelerat de Joi sară a călătorit la Budapesta, de unde se va întörce numai în săptămăna viitoare.

Din arhiepiscopă. Onoratul *Ioan Horșă*, preot gr. cat. în Bia și notariul tractului Biei, este încredințat, ca până la completarea definitivă a oficiului protopopesc a tractului Biei devenit vacant prin mörtea protopopului Zacharie Bran să îndeplinească toate agendele protopopesel în calitate de notariū tractual.

Din diecesa Lugosului. MO. *Iuliu Raț* capelan și protodiacon al bisericii catedrale din Lugos a fost constituit de notariū consistorial, ér în locul lui de capelan și diacon catedral a fost constituit On. *Ioan Tucu* fost capelan în Visag.

Concurs pentru stațiuni cantor-docentale în diecesa Orădiu mari. S'a scris concurs cu termenul de 10 Maiu pentru stațiunea din *Osandlos* în districtul protopopesc de Barcău, éră cu termenul de 15 Maiu pentru stațiunile din *Iegericea veche* în protopopiatul Someș, *Ghetea* în protopopiatul de Lunca și *Ovări* în protopopiatul de Satmar. Concurenții au să-și adreseze suplicile cătră oficiile protopopesel concernente.

Dr. Dr. Ioan Nicöră în 15 a tr. a făcut la universitatea din Cluș și examenul pedagogic de profesor la școlile medii.

Promoțiune. În 25 April dl *Eugen Pătăcean*, candidat de avocat, a fost promovată la universitatea din Cluș la gradul de doctor iuris. Gratulăm zelosului și talentatului tiner!

Avansări în armată. Cu 1 Maiu au fost înaintați la gradul de maior *Dionisiu Aldea* alias *Poppa* (reg. inf. 65) și *Bogdan Mamulea* (reg. inf. 4), de căpitan cl. I. *Simion Barza* (reg. inf. 28), de căpitani cl. II. *Victor Petri* (reg. inf. 76) și *Iosif Pu* (reg. inf. 33), de locotenenți *Vasilii Calbaza* (reg. 43), *Petru Băbău* (reg. 64), *Constantin Velicean* (reg. 61), *Valeriu Moga* (reg. 85) și *Ioan Hidu* (reg. 44). La artilerie *Ioan Stepenescu* a fost numit căpitan de cl. I. (reg. 31). *Dr. Ioan Pop* a avansat medic de stab, éră dr *Toma Madincea* și dr *Iuliu Deac* medici de regiment. *Gabriel Coeimba* e numit intendant superior militar de cl. II.

Meeting de protestare în contra mileniului. Tinerimii academice române din Viena i-a succes a căștiga pentru aranjarea unui mare meeting de protestare în contra serbărilor milenare pe universitarii germani naționaliști, Sërbi, Slovaci, Croați, Sloveni, Sași, Cehi, Ruteni, Bulgari, Ruși și Greci. Meetingul are să se țină azi.

„Apel cătră frații nostri români.“ Dl Dr. *Iosif Gáll*, membru al casei magnaților, și deputații dietali de naționalitate români, cari petrec în Budapesta, cu datul de 30 April adresază Românilor un apel, în care reamintesc, că una dintre cele mai strălucite perioade ale patriei noastre este aceea, când Româniū umăr la umăr cu Magiarii au apărat patria și creștinismul în contra atacurilor semilunei. În acelea lupte s'au distins mulți Români de origine nobilă. Periclu, în care se afla patria, a unit pe toți fiii ei și i-a însufletit pe eroii români la luptă. — Patria acesta și acum este a noastră și noi nu sîntem străini în ea. Statul nostru constituțional ne întinde garanțe, ca în cercul libertății publice să ne putem susține naționalitatea și să ne-o cultivăm, și îndreptățirile de a influența mai mult asupra afacerilor publice aducându-le în consonanță cu dezvoltarea și interesele statului ungar, să le validăm. — Că bărbații conducători ai Magiarilor și organele magiare de publicitate continuă luptă în contra îndreptățirilor noastre, nu e causă suficientă, ca busumfîndu-ne să ne retragem de la serbarea patriei. În alte state, unde nu e cestiune de naționalități, decurge lupta de clase și de interese, dară la bucuriile și nefericirile patriei participă toți de o potrivă. Dacă privim în jur, de noi, vedem, că numai organizarea de stat a Ungariei ne asigură viitorul prin desvol-

tarea libertăților publice. Deci dorind dezvoltarea naționalității noastre să nu lăsăm inamicilor statului ungar niciă aparință de sperare, că în tendențele lor de distrugere ar puté conta la conlucrarea noastră. — Conservarea și susținerea statului ungar este în interesul tuturor fiilor lui; deci să serbătorim și noi cu frații nostri magiari silindu-ne a ni-i căștiga, și atunci sigur mai ușor ne vom înțelege unii pe alții, de căt dacă ne retragem busumfîați.

Sinodul episcopilor sërbi, pe cum anunță o fôe semioficiosă, este convocat pe 17 a c. în Carioviț pentru alegerea episcopului de Verșet. Ca comisar regesc la sinod va funcționa br. *Fedor Nicolici*.

Principele Ferdinand al Bulgariei, după ce a umblat pe la curțile domnitore din Constantinopol și Petersburg, a călătorit în săptămăna trecută la Paris, éră acum se află în Berlin. După atăta colindare pe lângă recunoșcere de principe legitim pôte capătă încă și titlul de Alteță regală.

În contra duelului. Juriul de onore al adunării nobililor germani a hotărît, să opréscă membrilor sêi duelul. Bine ar fi, să se pună odată capet și la noi maniei de a duela.

Ministru duelant. Ministrul de bonvedî br. *Fejérváry* din cauza afacerii *Kassics* a avut până acum două dueluri, unul cu deputatul *Bernáth*, éră cel alalt cu publicistul *Korbuly*, redactorul responsabil al ziarului național „*Nemzeti Ujság*“. *Fejérváry* ca militar în amîndoué cazurile a rănit greū pe adversarii sêi. Tribunalul din Budapesta la inițiativa procuraturii a început cercetarea în contra acestor cavaleri, cari cred, că onorea se pôte repara prin vërsare de sânge. Scim inse, că de pedépsa meritată vor fi scutiți.

Șeful dinastiei Bonaparte la Monarchul nostru. *Victor Napoleon*, actualul șef al familiei Bonaparte, a sosit Mercuri în Viena, unde a fost primit în audiență de cătră monarchul nostru cu toate onorurile, ce se fac membrilor din casele domnitore. Scopul venirii priuțului Napoleon la Viena nu este cunoscut publicității.

Ministri distinși. Fôea oficiosă publică, că Maiestatea Sa a distins pe ministrii *Erdélyi*, *Lukács*, *Perzel*, *Wlassics*, *Dániel* și *Darányi* numindu-i consilieri intimi.

Afacerea Pulszky Károly. Comisiunea esmisă pentru examinarea galeriei de picturi a constatat, că două tablouri lipsesc, pe când culetanțele despre cumpărarea lor se află. Acastă împrejurare dă ansă la suspiciunea, că *Pulszky* a spesat banii și spre a-și acoperi fapta a produs culetanțe false. Dacă acesta se va constata, atunci în loc să scape din temniță, ca pe un falsificatoriū de documente îl așteptă carcer de 5—10 ani.

Milióne beute. O reuniune vieneză de temperanță, care se luptă în contra beției, a compus un conspect interesant despre aceea, că în Austria căți bani consumă alcoolismul. Pe cum arată conspectul, acolo se beu în fie care an 676,470.000 litre de vinars, 5.455,600.000 litre de bere și 322,000.000 litre de vin. Pe un om se vin din acestea 13.5 litre de vinars, 107.8 litre de bere și 6.44 litre de vin. Desfătarea acesta costă în fie care an 1.500,000.000 fl.

Confusie de idei. În „*Tribuna*“ din 30 April într'un articol cu inscripția „*Episcopii*“ cetim următoarele: „*Apoi ce vom zice despre episcopii naționalităților, și mai ales despre ai nostri? Să sperăm ivirea unui Clain, Șuluț sau Șaguna?*“ — Clain și Șuluț sigur sînt recunoșcători, că „*Tribuna*“ îi pune într'un rind cu Șaguna, și se rógă, ca de altă dată să nu fie dat uitării nici *Ivacicovici*.

Casuri de mörte. *Ioan Pop* fost preot în Bozinta mică și Colțirea a repausat în Zazariū în 21 Aprilie în etate de 74 ani în anul al 46-lea al preoției. — *Georgiu Mezei* cantor și fost învătătoriū gr. cat. în timp de preste 50 ani în 28 April a repausat în al 80-lea an al neobositei sale vieți.

În veci amintirea lor!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Minciuni istorice
și diferite alte minciuni.

(Continuare.)

Într'aceea cei mai mulți dintre nobilii adunați își spesaseră banii în Veneția cea scumpă și iubitore de plăceri. Er Dandolo pretinse de la ei solvirea înainte a banilor satoriti în contract, chiar și pentru cei ce nu veniseră, și declară cu grobianitate, că despre credit la omeni ca ei nici vorbă nu pôte să fie. Așa dar nu erau nici bani, nici năi. Cruciații colectară, cât putură, și puseră în zalog scumpeturile sale, dar de și mai trimise și Papa o sumă considerabilă, totuși mai lipsia încă 34 de mii de marce (preste 1.600.000 de corone) din suma satorită în contract. Dogele se folosi acum de încurcătura cruciaților: pentru a-i amăgi în interesul cetății sale, se aruncă lacrimând în genunchi înaintea altariului s. Marcu și lăsă, să i-se cöse pe pătăria ducală crucea înșirându-se ast fel și el între cruciați, er apoi făcu nobililor propunerea, ca ei pentru creditarea sumei restante să recucerescă Veneției cetatea Zara din Dalmația, carea o ocupase regele Ungariei. Bătrânul Dandolo, în dată ce băgă de samă, că cei mai mulți din cruciații trași pe sföră parte din necesitate, parte din dor de aventuri erau aplicați, să se lupte sub flamura Veneției, în dată și porni cu ei, pentru ca Zara să se cucerescă, *mai înainte de ce ar sosi anatema, cu care amenințase Papa pe cruciați din cauza, că regele Ungariei încă primise obligămintul de a porni în cruciată.* În 8 Octombrie 1202 porni către Dalmația una dintre flotele cele mai frumoase, pe cari le-au purtat vre o dată apele Adriei. Apröpe 500 de năi de răsboiu și ca la 40.000 de ostași impresurară Zara. Cetatea trebui să capituleze necondiționat. Locuitorii scăpară numai cu viața, er pentru pradă se luptară cruciații și Venețianii cu furie sălbatică, și în lupta acésta lacomi Venețianii o cam pătiră. *Într'aceea sosi anatema Papăi, dar sumețul doge o respinse declarând cu îngânfare, că pe Sfântia Sa nu are să o împörte afacerile Veneției.* Ierna o petrecură în Zara, și aci începă preludiul unei drame istorice.

Dandolo cu mulți ani mai înainte apăruse ca trimis venețian interesele mercantile ale patriei sale la curtea bizantină cu atăta bărbăție, cât împăratul bizantin Manuil I Comnenul în contra dreptului ginților îi arse apröpe de tot ochii cu fer inferbintat. Veneția pe atunci fusese băntuită de ciumă și așa nu avuse putința de a pedepsi monstruositatea acésta, ba se dejosise așa de tare, cât mai făcuse împăratului diferite concesii, numai să-l înduplece a închia pace, și comercianții venețianii cei josnici avură să mulțămescă numai aliatului său regelui Siciliei, că Grecii se obligară a le solvi pentru năile și mărfurile confiscate suma de 1.500.000 de galbini bizantini, dintre cari în anul 1202 mai resta încă 200.000. La rușinea acésta se mai adause și aceea, că împăratul Alexiü III spre paguba comercianților venețianii favorisa pe Pisanii, pe rivalii Venețianilor. Bătrânul doge era furios din cauza tuturor acestor întâmplări și înseta a se răsbuna pe sine și patria sa asupra Bizanțului. Ori ce lovitură, ce o primiaü

Grecii, cauza o plăcere nespūsă bătrânului furios. Din Roma și din Ierusalim întru adevăr și pornise învinuirea, că pe Dandolo l-ar fi mituit sultanul Egiptului, ca să îndrepte cruciata în altă parte, bună öră împotriva Bizanțului. Lucrul acesta e de cređut, de și nu e dovedit pe deplin. Dogele de la anul 1192, de când ajunsese în fruntea republicii, pândia prilejul de a-și stimpöra ura, și așa fi era binevenită propunerea sultanului Malecal Adel I de o parte, er de alta rugămintea prințului bizantin Alexiü.

Rugămintea asta avea următorii istoric: După împăratul bizantin Manuil I Comnenul († 1180) rămăsese un prinț de nouă ani, împăratul Alexiü II. În locul lui guvernase vărul său Andronic de la 1182 ca coregent, eră în anul 1183 gțui pe tinerul împărat și usurpă însu-și tronul împărătesc. Andronic împărăți destul de bine. Dar pe cum a delăturat el pe Alexiü II, așa îl dulătură și pe el în anul 1185 ginere-său, o rudenie depărtată a Comnenilor cu numele Isac II Angei. Miserabilul Isac II a conces plebei din Constantinopol, să sfășie pe socru-său pe încetul în bucăți și apoi după multe chinuri să-l spânzure de picior. Isac nu avea decă causă de a se tângui, pentru că la zece ani după aceea (1195) frate-său Alexiü III îl despoii de împărăție și-i scöse ochii. Într'aceea tinerul ficior al lui Isac, clironomul Alexiü, travestindu-se ca matros scapă din mâinile unchiului său și colindă curțile europene provocându-le, să pedepsescă pe usurpatorul Alexiü III. *Inocențiu III nu voi, să se mesteca în afacerile criminale ale curții bizantine.* Dandolo tuse conduse pe prințul Alexiü la marchionul de Montferrat. În Zara se hotărî reșederea lui Isac II pe scaunul împărătesc, dacă cumnatul prințului regele Filip de Schwaben, s'ar hotărî, să prindă partea lui. Pe urmă sosiră în Zara și trimișii lui Filip cu provocarea, ca cruciații să reșede în tron pe Isac și pe prințul Alexiü, dacă cest din urmă va promite, că va reuni biserica grecăscă cu cea romană, va da cruciaților proviant, le va solvi ca remunerare 200.000 marce de argint (9.600.000 de corone) și va conduce el însu-și pe cruciați în Egipt ori le va da pe spesele sale pe un an de zile de ajutoriu o öste de 10.000 de ostași.

Proiectul acesta necreștinesc și nepolitic a provocat desbinare între cruciați. Mulți, mai ales Germanii, nu voiaü, să se lupte în contra creștinilor, și se întörseră acasă ori porniră în Siria. Dar Francii, pe cari îi momiaü vistierile Bizanțului, se hotărîră a se lupta cu dogele în contra Bizanțului.

Prințul Alexiü era cuprius de o bucurie nespūsă. În bucuria sa copilărescă se aruncă la piciorle lui Dandolo și Montferrat și le mulțami înainte.

Dar Papa privia afacerea cu alți ochi: el rosti de repește ori anatema în contra republicii venețiane neascultătoare și opri pe cruciați a se mesteca în afacerile curții grecösc.

Înse în butul anatemei porni östea de la Zara în 7 April 1203 și debarcă în 23 Iunie în Asia mică în fața Constantinopolului.

Peripețiile luptei nu le vom urmări cu de-amănuntul, fiind că ele nu au de a face cu scopul excursiei noastre. Destul, că Alexiü III după câtă va apărare zădarnică fugi din

Constantinopol în anul 1203, öră cruciații reședară pe Isac II și pe Alexiü IV în împărăție. După mörtea lui Isac II și ucidend în 8 Februarü 1204 pe Alexiü IV urmă pe tron Alexiü V Duca sau Mursufu. El voi, să scape Constantinopolul de öspeții apusani, fără ca aceștia să-și fie primit remunerarea, ce li-se promisese. El mai pe urmă hotărî decă în 12 Martie 1204 cucerirea și împărțirea imperiului. Se și apucară de lucru și în sfârșit în dimineața zilei de 13 April cuprinseră Constantinopolul și-l jăfuiră între cruđimile cele mai grozave.

Turcii în anul 1453 n'au pustiit și jăfuit mai alt cum. *Să se cetescă numai cuvintarea de certare a lui Inocențiu III.*

Cruciații au purces apoi la alegere de împărat. Alegerea lui Dandolo o respinseră Venețianii din considerări politice. Venețianii nici o dată nu avea să se facă supusă împărăției bizantine, eră împăratul cel noü nu putea să fie supus senatului Veneției. Pentru Veneția căștigarea dignității împărătesci nu era rentabilă. Comerțul liber în apele imperiului bizantin era pentru Venețianii de mai mare preț de cât diadema împărătescă. S'a ales decă și s'a încoronat de împărat în 19 Maiü contele Balduin de Flandria.

Apoi se apucară de împărțirea cartei imperiului bizantin, de și până atunci a fară de capitală încă nu ocupaseră nimica dintr'insul. Țermeii și insulele Mării Adriatice, Egeice, Marmara și Negre erau partea Veneției.

Și împărăția aceea mare și bine împorată avea să o cucerescă și să o țină öste de 15.000 de ostași! În opoziție cu vechea împărăție centralisată introduse Balduin I sistemul vasalitic. A fară de sistemul acesta decentralisătoriu și de politica josnică mercantilă a Veneției împărăția cea nouă mai avea și o mulțime de inimi esteri: sultanul din Iconiu și trei antiimpărăți grecösci și anume Teodor Lascaris de Nicea, Alexiü I Comnenul de Trapezunt și alungatul Alexiü III, care reședea în Mosinopol.

În strimțörea sa cruciații rugară pe Papa, să-i absolve de anatema. Inocențiu III mai pe urmă a cedat multelor rugări, dar a făcut-o acésta cu o caracterizare a celor petrecute, carea era tot una cu öșindirea lor. Scrisörea lui se inchie cu următoarele cuvinte: „Căile prevedinței snt nepătrunse. *Fapta vostră e nedreptă,* dar Grecii au păcătuit. Dumnezeu s'a folosit de voi spre a-i pedepsi. După ce voi acum prin judecată a lui Dumnezeu ați căștigat țara acésta, credem a vă puté împuternici spre apărarea ei. Sperăm, că Dumnezeu vă va ierta, dacă veți împărăți cu dreptate, veți readuce popörele la sfînta noastră comuniune, veți restitui averile bisericilor, vă veți pocăi și preste tot veți rămăne pe lângă propusul de a vă împlini juruița.”

Dar Francii din Constantinopol nu doriseră de la Papa atare ajutoriu. Ei nici nu se gândiaü de loc la aceea, ca de dragul bunătăților ceresci, pe cari și-le-ar fi putut merita prin întreprinderea unei cruciate adevărate, să renunțe la domnia, ce și-o dobândiseră în Bizanț. Ei chiar din cauza acésta nu primiaü din Apus și în special de la Pontificii Romani nici un ajutoriu. Dar ei cu töte acestea continuară apărarea împărăției

sale în contra inamicilor celor ce năvăliau asupra ei acum dintr-o parte, acum dintr'alta.

Cel mai periculos dintre inamicii aceștia a fost fără îndoie împăratul Ioan I al Bulgariei și României. Acest principe credincios Papei imbiase lui Balduin prietinia și alianța sa. Dar Balduin ceru de la ei supunere. Din cauza aceasta începu Ioan împotriva împărăției Francilor din Bizanț o război așa de energică, încât împărăția aceasta amenință în fie care clipă a se nimici. Francii se aliară în contra lui cu Grecii, și acești aliați vrednici unii de cel alții asasinară pe Ioan.

Dar după loviturile, pe cari le dase Ioan împărăției bizantine a Francilor, aceasta își mai continua existența numai de pe o zi pe alta, până când în 25 Iuliu 1261 o nimici împăratul Mihail Paleologul de Nicea.

Asta e în lineamente generale istoria așa numitului imperiu latin din Constantinopol. Ea în sine a fost neglorioasă, ér în urmările sale a fost și e funestă până în ziua de astăzi. Asta o susținem și noi. Dar ceea ce nu pricepem noi, e aceea, cum ajung Papii de la Roma, să porțe vina întemeierii și urmărilor acestei împărății? Ei și biserică lor nu numai că nu au promovat întemeierea acestei împărății și nu au umblat, să o exploateze în interesul său și al bisericii apusane, ci din contră au cercat în tot chipul posibil, să impedeze întreprinderea aceea inscenată de uneltirile aulei grecesci din Constantinopol și de pofta de câștig a republicii sfârșare venețiană, érá urmările cele triste ale acestei întreprinderi isvorite din poftă de răzbunare și de câștig nimeni nu le-a deplâns și nu le deplânge mai cu durere de cât biserica catolică.

(Va urma.)

Ben Hur

saū

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

Cartea primă.

I.

În pustie.

Gebel es-Subleh e un lanț de munți lung de cinci zeci de miluri ori și mai bine și așa de îngust, cât dacă-l desemnezi pe o hartă, el aduce cu o omidă, ce se tiră de la Sud către Nord. Dacă stai pe stîncile lui cele roșii și albe și privești în urma sórelui, ce sîntesc, nu vești nimic a față de pustia arabă, în care și-au făcut sălaş dintru început vînturile de Ost cele atât de urgisite vînturilor Ierichonului. Pótele acestor munți sînt acoperite cu un strat gros de năsip, care adus de vînt de la Euftrat se aședă aci, căci munții sînt o tabie pe sama pășunilor moabitene și amonitene din partea apusană a lor, — și țările acestea fără de tabia munților ar fi format și ele o parte a pustiei.

Întreg ținutul spre mézá zi și răsărit de la Iudea e acum stăpănit de limba arabă; așa e în limba arabă bētrānul Gebel tatāl un număr mare de wadi, cari — strătăind drumul roman, acum numai o umbră a ceea ce a fost el odinioară, numai o cărare năsiposă folosită de peregrinii, cari călătoresc din Siria la Meca și îndērēpt, — duc în alviile sale mulțimea de apă a ploilor de Iernă până în Iordan ori până în covata ei cea mai de pe urmă, adecă până în Marea mórtă.

Dintr'unul din wadiile acestea, adecă

din cel ce se începe la marginea Gebelului, mergend de la răsărit spre mézá nópte se lărgesce și mai pe urmă se face alvia rîului Iaboc, iese un călătoriū, care pare a călători către pustie. Atragem atențiunea cetitorului asupra lui.

Dacă judeci după înfățișarea lui, îi dai patru zeci și cinci ani buni. Barba lui a trebuit să fie mai de mult de tot năgră, dar acum e încăruntată bine; ea îi curge pe pept acoperindu-l. Fața îi este cafenie chiar ca bónele prlitate de cafea; i-o ascunde în mare parte o rufieș roșie, pe cum zic astăzi fii pustiei năfrămii de cap. Din când în când își ridică ochii; ei sînt mari și de colóre închisă. El pórtă haínele cele largi undulătoare, cari sînt obicnuite în răsărit. N'avem înse, să le descriem croitura mai cu de-amănuntul, căci ei ședea sub un cort mic pe spinarea unui dromedar mare și alb.

Cine scie, dacă apusanul va învinge vre o dată impresia, ce o face asupra lui vederea cea dintăi a unei cămile încercate și echipate pentru un drum prin pustie? Obicnuirea, ce pentru alt fel de impresii nóue e atât de nimicitóre, abia se atinge de impresia această. Chiar și apusanul, care a făcut călătoriū lungi cu caravane și a petrecut ani mulți în mijlocul Beduinilor, totuși se va opri și va aștepta, să trecă pe din ainea lui impunătorul animal. Farmecul nu reșede în fața lui, pe carea nici iubirea nu póte să o facă frumósă, nici în mișcarea lui, nici în pașul lui cel fără șgomot, nici în construcția lui cea lată. Întocmai pe cum marea imprimă năii timbrul său, așa imprimă și pustia pe al său zidiriū sale. Ea o îmbracă în tóte taínele sale așa, cât dacă privim la ea, ne aducem aminte de taínele acelea, și asta e farmecul acela. Animalul, care iese acum din wadi, ar merita tóte laudele, ce compet semenilor lui. Colórea și mărimea lui, copita lui cea lată, trupul lui, care nu e gras, dar e musculos și puternic, grumazii lui cei lungi și svelți cu încovoiătura lor cea de lebedă, capul lui, cel ce de desubtul ochilor e lat, ér apoi se îngusteză așa, cât botul i-ai poté închide cu brătarul unei femei; mișcarea lui, pașul lui cel larg și elastic, pășirea lui cea sigură și fără șgomot, — tóte adeveresc sângele lui sirian, a cărui vechime ajunge înapoi până pe timpul împăratului Cir. El pórtă hamurile obicnuite: cureaua cea roșie, carea acopere fruntea și împodobesce grumazii cu lăntucuri de aramă, ce tóte se sfărșesc în câte un clopoțel de argint; dar în hamurile acestea nu vedeai nici frîu, ca să-l țină în mână călărețul, nici curea, de care călăuzul să porțe cămila. Chipul, în care era încercată spinarea animalului, era o invenție, ce la ori care alt popor a față de popórele răsăritului ar fi dobîndit inventatorului renume. Acel chip se compunea din două lădi de lemn lungi mai bine cu ceva de un metru și de o potrivă de grele așa, că de fie care lature atîrna una din ele. Spațul cel dintre cele două lădi era căptușit môle și asternut cu covóre și întocmit așa, cât stăpănul animalului în spațul acela putea să ședă ori lășându-se pe spate să zacă; și de-asupra tuturor acestora era întins un covor verde formând un cort. Curele late întinse preste spatel și peptul animalului și cingători legate cu funii și cu nenumerate noduri țineaū atîrnat întreg aparatul. În modul acesta au știut fii cumintii ai lui Cuș să facă de suferit drumurile cele arse de sóre ale pustiei,

cari le umblă ei acum din datorință, acum spre recrearea sa.

Când dromedarul trecu preste cufundătura cea mai de pe urmă a văii, călătoriul a trecut marginea ținutului el-Belca, vechiul Amon. Era diminétă. Înaintea lui era sórele, de jumătate învălit în negură; înaintea lui se estindea și pustia, nu împărăția năsipului volatil, carea era mult mai depărtată, ci ținutul, în care ierba începe a cresce ca vai de ea, unde fața pămîntului e acoperită cu bolovani de granit și cu petri sure și murgii și e plantată pe sóracie cu acati încovoioși și cu mănunchi de ierba cămilei. Stejarul, murul și cireșul sēlbatic s'au aședat mai înapoi, ea și cum la o anumită linie s'ar fi oprit, ar fi privit preste ea în pustia cea sēcă și de spalună și îngrozire ar voi, să mērgă, de unde au venit.

Și acum s'a sfărșit ori ce cale și cărare. Mai mult ca de alte ori se lăsa cămila a fi condusă de instinct; ea își lungi și luți pașul, și capul ei arēta de-a dreptul către orizon; prin nările sale cele largi sorbia ea vîntul în sorbituri mari. Cortul de pe spinarea ei se legăna asemenea luntriței pe valuri. Foiș uscat suna în câte o alvie sēcă sub picioarele animalului. Din când în când aerul era aromat ca de absint. Ciocărlii și rîndunele de stîncă băteau din aripi, și potirnici albe treceau iute fluierând și cloncănind. Mai a rare ori trecea câte o vulpe ori hienă cu pași grăbiți, pentru ca apoi să studieze mai din depărtare și din poziție mai sigură pe străinii aceștia, cari au intrat în țara lor. În drēpta se înălțau colinele Gebelului. Vēlul cel sur, care era până acum aședat pe ele, se schimbă într-o clipă într'un vēl de purpur, căruia în dată după aceea îi împărtășiră o frumsetă nespusă razele sórelui. De-asupra vîrfurilor celor mai înalte plutia un vultur cu aripi întinse și descria cercuri largi. Dar din tóte lucrurile acestea călărețul de sub cort nu vedea nimica ori cel puțin nu da nici un semn de viață. Ochii lui priviau pironiți și visători. Atât purtarea animalului cât și cea a omului vediau, că pe ei îi conduce o călăuzire mai înaltă.

Două ore tropăi dromedarul cu paș legănător înainte, nefcetat și drept spre răsărit. În acest timp călătoriul nu-și schimbă nici o dată poziția, nici nu privi înapoi și nici în drēpta nici în stînga. În pustie depărtarea nu se mēsură după miluri, ci după saat sau ore și după mansii sau stațiune: trei miluri și jumătate fac un saat, ér cinci spre zece până două zeci și cinci fac un mansil. Ele sînt mēsurile pentru cămile. O cămilă de rasă siriană nobilă póte să alerge ușor trei miluri într'una. În fugă mare ea se întrece cu vînturile mai zilnice. O urmăre a fuaintării celei repeși a fost, că privești se schimbă. Gebelul se întindea de-a lungul orizonului apusan asemenea unei panglicii vinete. Câte un tell sau colnic de lut și de năsip cimentat se ridica ici colé. Din când în când își ridicau coronele sale rotunde stînci de basalt, avantposturile munților împotriva elementelor șesului. Pe airia pretutindenea era năsip; acesta în câte un loc era neted și plan ca la țermuriū mării, ér pe airia era adunat în ridicături ghibose; aci unde tăiate în bucăți, colo umfături lungite. Tot așa se schimba și firea atmosferei. Sórele se înălțase și beuse deplina sa mēsură de róuă și negură și încălđia vîntu-

lețul, care săruta fața călătorului de sub cort. În depărtare și în apropiere sorele văpsi pământul cu o albetă palidă, ér ceriul cu o lucire trandafirie.

(Va urma.)

Bibliografie.

Carte scolare. În tipografia seminariului din Blaș a apărut deja de sub tipar un „Manual de Stilistică” pentru a IV-a și a V-a clasă gimnazială, preparandi, școala superioară de fete și privați de Ioan F. Negruț profesor. Edițiunea a II-a revăduată și întocmită după cel mai nou plan ministerial. — Prețul unui exemplar broșurat e 2 corone 60 bani (1 fl. 30 cr.).

A apărut:

Stilistica practică sau *Regule și Exemple* pentru tot felul de epistole, cereri, acte și documente, cari vin mai des înainte în viața de toate zilele, de Ioan F. Negruț. Blaș 1896. Prețul 60 bani (30 cr.).

A apărut și se află de vânzare la tipografia seminariului:

Îndreptariu

în cauza dărilor directe de stat, pentru oficiile parohiale gr. catolice. Blaș 1896.

Broșura constă din 39 pagini, în cari se dau înviațiunile cele mai bune, cum să purcedă oficiile parohiale și curatoratele, cum și privații la aruncarea și conscrierea

dărilor de stat și anume: 1. a dării de case, 2. a dării de câștig, 3. a dării după camete, 4. a dării supletore generale de venit, 5. a taxei de scutire dela miliție, 6. a dării de arme și de vînat și 7. comisiunile pentru aruncarea dărilor. — Prețul unei broșuri e 8 cr., expedită franco sub fașe 11 cr.

Instituțiunile calvinesci

în biserica românească din Ardél,
fazele lor în trecut și valoarea în prezente.

Studiu istorico-canonice de Dr. Alexandru Grama. — Opu constă din XVI+476 pag. 8° mare și se pôte procura cu prețul de 3 fl. la Tipografia seminariului în Blaș (Balázsfalva).

Orologer, crudo fl. 2.80, legat în piele fl. 3.80.

Apostoler, folio, crudo fl. 4.40, legat în piele și cu margini aurite fl. 6.40.

Liturgierii, crudo 2 fl. 20 cr., legat în piele 3 fl. 20 cr.

Euchologiu

edițiunea a doua, revăduată după originalul grecesc și îndreptată în mod însemnat. Format 8° mare pe 552 pagini, pe hârtie velină, tipariu frumos în **negru** și **roșu**. — Prețul nelegat fl. 2.80, éra legat în peletare fl. 3.80.

Istoria universală bisericească de Dr. A. Grama. Blaș 1881 broș. 3 fl.

Introducere în s. Scriptură de Dr. Victor Szmigelski. Partea I. 40 cr., partea a II-a 60 cr., partea a III-a 80 cr., la oaltă 1 fl. 50 cr.

Testamentul și Literalele fundamentale ale tericitului Arhiepiscop și Mitropolit gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș Dr. Ioan Vancea de Buteasa. Blaș 1892. Tipografia Seminariului gr. cat. din Blaș. Se află de vânzare la Administrația „Unirii”. Prețul: 10 cr., cu port postal 15 cr.

Cestiuni

din

dreptul și istoria bisericei românești unite, studiu apologetic din incidentul invectiveilor „Gazetei Transilvaniei” și a dlui Nicolae Densușan asupra Mitropolitului Vancea și a bisericei unite. Partea I. 272 pag. 8°. Prețul 70 cr. — Partea a II-a 400 pag. 8°. Prețul 1 fl. Ambele părți expedate franco 1 fl. 85 cr.

Pregătire la mörte, adecă considerațiuni asupra maximelor eterne folositoare tuturor pentru meditare și preoților spre a predica, de *Alfons Maria de Liguori* Doctor al Bisericei. În versiune românească de Membrii societății de lectură Inocențiu M. Clain. Blaș 1893. Tipografia Seminariului arhiepiscopesc. Opu are 425 p. în 8° mic. Prețul 80 cr. Editura societății.

Editor și redactor răspunător:

Dr. Victor Szmigelski.

(14) 8-5

DEPOSITUL

de marfuri de postav și lâna de óe

Graz, Murgasse 9

VINCENZ OBLACK

liferant de curte c. și r.

recomandă Preaonoratului Cler și Preaonoratelor administrațiunii ale mănăstirilor postavurile sale de talar (negru și natural alb), Dreihdrath (negru și natural alb), introduse și experimentate cu succes fôrte bun de douăzeci de ani, pe cum și toate calitățile de peruvienne și tosking negru, materi de Kammgarn pentru pantaloni, rocuri și pardisiuri, și lode deplin impermeabile de pör veritabil de cămilă pentru havelockuri și mencikoffuri în negru și sur închis șcl. Cu prețurile cele mai ieftine. Trimiterea de mustre franco.

ANUNȚ!

Prin acésta aduc la cunoștința On. Public din loc și jur, că am depositul principal concesionat pentru întreg ținutul al

„Bereriei regale societate pe actii”

din Steinbruch

și vind pentru consumenți calitatea cea mai bună din deposit sticla cu 16 cr.

Pentru vîndători (ospétari):

Bere de Martie (neaccisată) sticla cu 11 cr.

Bere regală (neaccisată) sticla cu 10 cr.

Fiind bereria acésta o bererie nouă, ea nu cruță nici mijloce nici material, ca să producă cea mai bună și mai sănătósă dintre berile, ce se produc azi în țară. De aceea este fôrte recomandabil, ca toți vîndătorii de bere să introducă în cercul mușterilor săi acésta bere, care pe lângă calitatea sa cea bună este și fôrte ieftină.

Asigurând On. Public, că tot de una va fi servit prompt și cu berea cea mai prospétă și curată, îl rog pentru sprigin binevoitor.

Blaș în Aprilie 1896.

Cu deosebită stimă

Basiliu Turcu

depositorul bereriei regale din Steinbruch

(15) 3-5